

SEPA, az egységes euro pénzforgalmi térség

Dávid Sándor

Vezető fizetési rendszer szakértő
Pénzforgalom és értékpapír-elszámolás
2008. november 25.

Tartalom

- Történelmi visszatekintés, problémák azonosítása, megoldási kísérletek
- SEPA: vízió, projekt, geográfiai egység, fő érintetti csoportok, a SEPA összetevői
- Az eszköztár elemei, kialakítási stratégiák – modellek és keretek
- A 3-szintű modell; SEPA-átutalási- és beszedési modell, kártyás fizetések keretszabályai
- Szabványok
- A SEPA projekt ütemterve, migrációs forgatókönyvek
- A SEPA jövőjét érintő legfontosabb kérdések
- A SEPA és Magyarország

Történelmi visszatekintés

1999. január 1.

- az euro születése
- egységes monetáris politika
- gyorsan integrálódó pénzpiacok
- indul a TARGET
- DE: Továbbra is nemzeti szinten szerveződő pénzforgalmi szolgáltatások a kisösszegű, nagy tömegű fizetések esetében

2002. január 1. euro készpénz

Problémák

- Magasan fejlett és automatizált nemzeti rendszerek, amelyek nem kompatibilisek mert:
 - Eltérő szabványok
 - Eltérő gyakorlati megoldások
 - Eltérő fizetési módok
 - Eltérő szabályozás
 - Eltérő fizetési szokások
- A bankok nem motiváltak mert:
 - A határon átnyúló fizetések az összforgalom elenyésző részét adják, nem nagy üzlet erre fejleszteni.

Megoldási kísérletek

- 2560/2001 EU Rendelet
- Veszteség minimalizálás csak közös erővel: EPC
- Megalkotják a SEPA víziót
- Három dimenzióban kezdődik munka:
 - EPC: pán-európai fizetési módok és szabványok
 - EBA: pán-európai elszámolási mechanizmus
 - EB: egységes szabályozás kialakítása
- Szabályozás: egységes feltételeket és jogi biztonságot minden EU állampolgár számára
- SEPA: csak az eurozónára tud megvalósulni, hogy a belföldi és az EU belföldi fizetések ugyanolyan feltételekkel teljesüljenek

SEPA

egységes euro-pénzforgalmi térség

Kiváltó okok konkrétabban:

- a más euroövezeti országba irányuló kis összegű eurofizetési műveletek nehézséget jelentenek az ügyfelek számára (drága, lassú)
- A kis összegű fizetési műveletek esetében a fizetési módok, szabványok, feldolgozói háttérrendszerek száma és sokfélesége összességében nem igazán változott az euro bevezetése óta.
- Hatékony pénzforgalomhoz sok bankszámla kell az eurozónában.
- Euroövezeti szinten gátak az innováció és a verseny útjában
- Eltérő szabályok és követelmények
- Eltérő felhasználói, ügyfél fizetési szokások

A SEPA célja

- Az európai integráció előmozdítása, a kis összegű euro-pénzforgalom olyan egységes, versenyképes és innovatív piacának kialakítása, amely magasabb szolgáltatási színvonalat, hatékonyabb termékeket és olcsóbb pénzforgalmi szolgáltatásokat képes nyújtani.
- A SEPA térségben a fogyasztók, a vállalatok és más gazdasági szereplők az euróban eszközölt készpénz nélküli fizetési műveleteiket **egyetlen bankszámla** felhasználásával, tartózkodási helytől függetlenül, országhatáron belül vagy kívül **ugyanolyan feltételekkel** legyenek képesek végrehajtani.

Szereplők

SEPA kezdeményezés

Pénzforgalmi
irányelv

Európai
Bizottság

Követelmények
és menetrend

Európai Központi
Bank

Fizetési
modellek

Európai Pénzforgalmi
Tanács

Fogyasztók, kereskedők, vállalatok, hatóságok

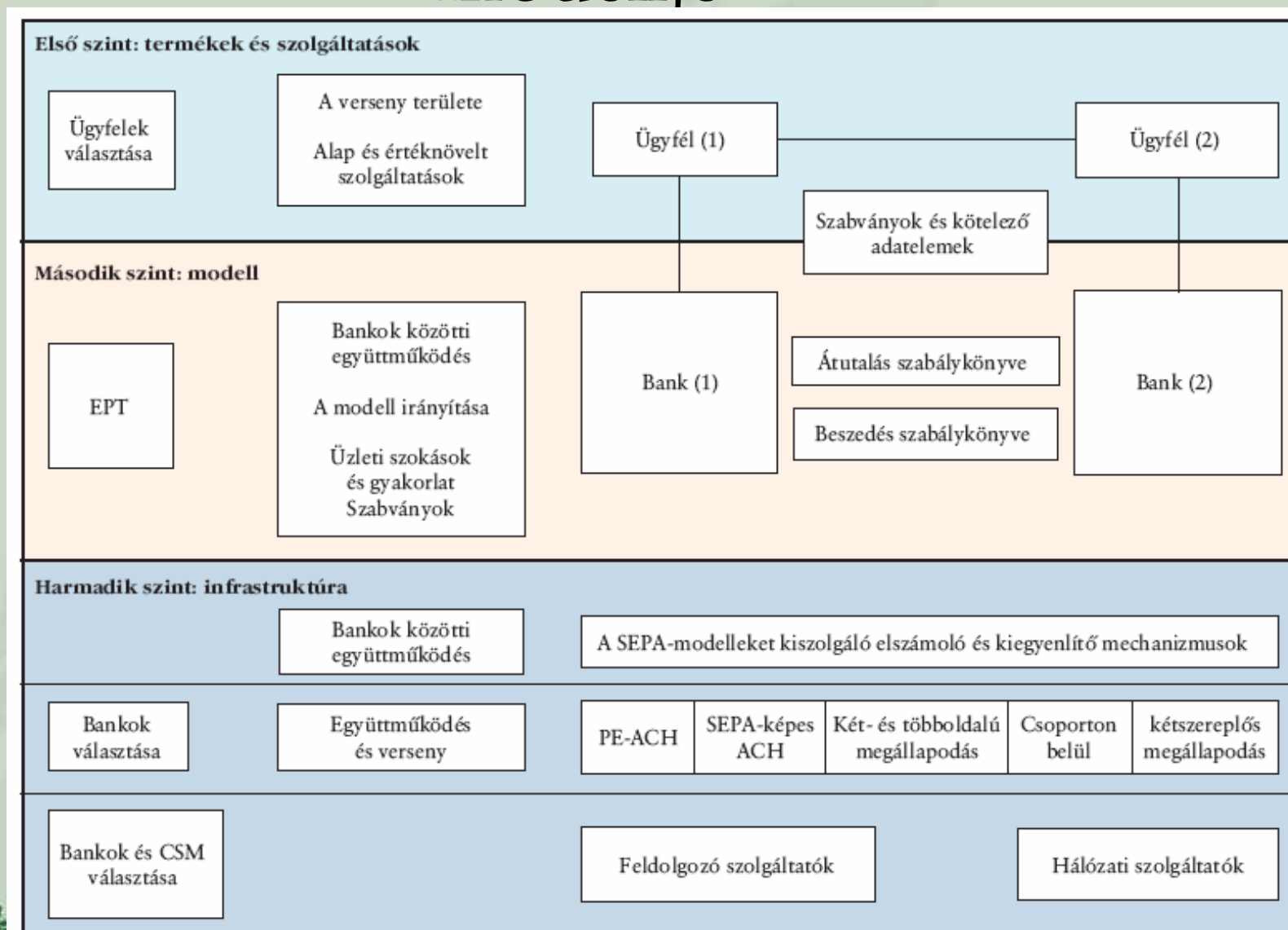
A SEPA összetevői

- a közös fizetőeszköz: euro
- egységes eurofizetési módok, vagyis SEPA-átutalás, SEPA-beszedés, SEPA-kártyaművelet;
- hatékony háttérrendszerek az eurofizetések feldolgozására;
- egységes technikai szabványok;
- egységes üzleti gyakorlat;
- harmonizált jogi háttér (PSD);
- folyamatosan megújuló, ügyfélorientált szolgáltatások.

Az eszköztár elemei, kialakítási stratégiájuk

- Helyettesítési stratégia (modell – scheme)
 - Szabálykönyv (Rule book)
 - Szabványok alkalmazása
- Adaptációs stratégia (keretszabályok – framework)
 - Policy dokumentum
 - A műveletek magas szintű alapelvek szerint zajlanak, amelyekhez a kibocsátóknak, az elfogadóknak, a kártyakonstrukcióknak és üzemeltetőknek egyaránt alkalmazkodniuk kell.

A SEPA-átutalás és –beszedés 3-szintű modellje

Forrás: Making SEPA a Reality (EPC066-06) 44. o.

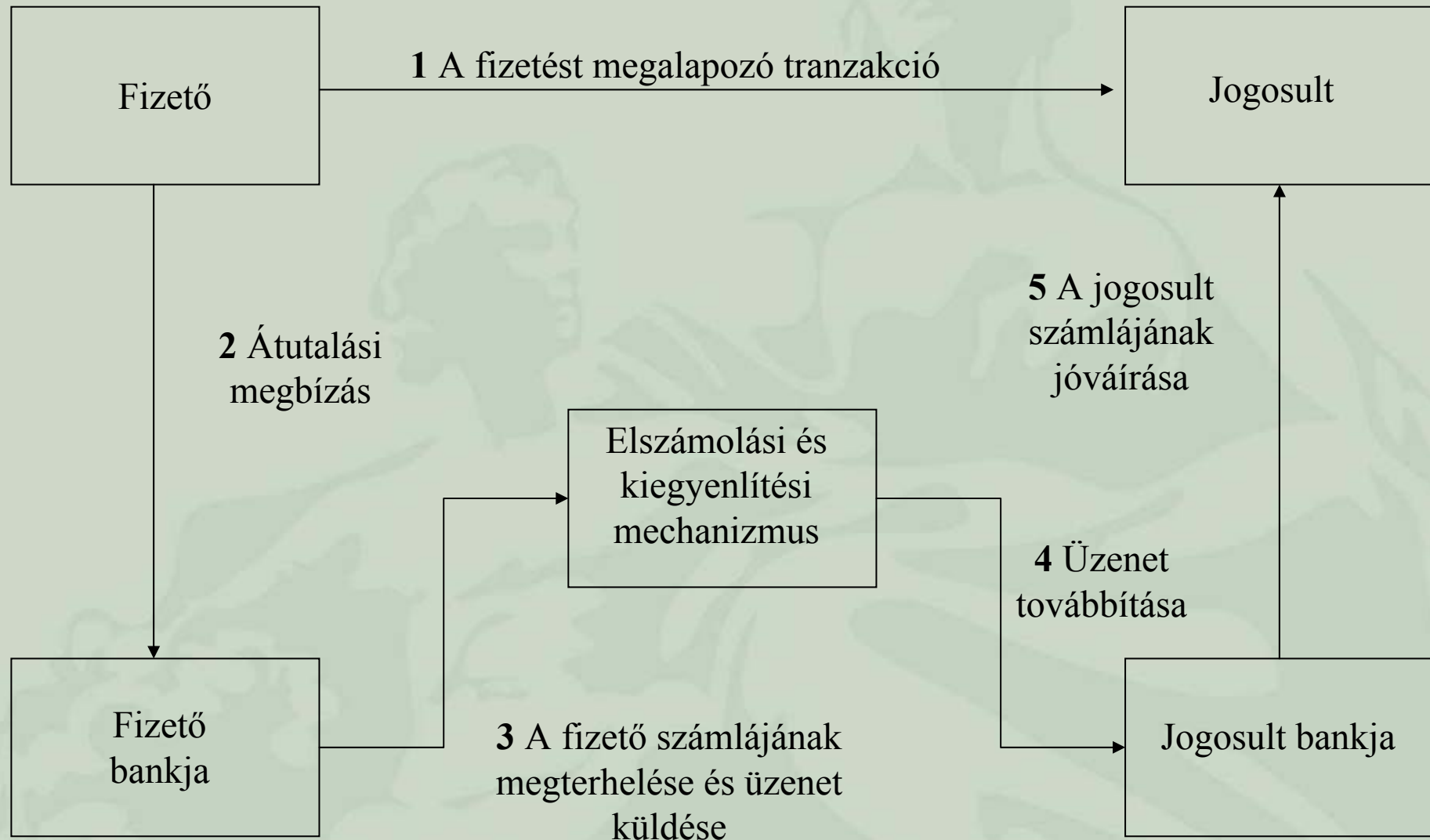
A SEPA eszköztár elemei 1.

A **SEPA átutalási modell** (SEPA Credit Transfer Scheme – SCT) olyan bankközi fizetési mód, amely az euróban denominált átutalásokra közös szabály- és eljárásrendszert határoz meg. Közös szolgáltatási szint és időkeret, amelyet a modellben részt vevő pénzügyi intézményeknek az átutalások lebonyolításánál minimálisan be kell tartaniuk.

A SEPA átutalási modell jellemzői:

- A SEPA-n belüli elérhetőség – minden ügyfél elérhető;
- A teljes összeget jóváírják a kedvezményezett számláján, „díjak shared”
- Az átutalásnak nincs értékhatára;
- A maximális teljesítési idő három munkanap;
- A modell elválik a műveleteket feldolgozó háttérrendszerektől;
- Az IBAN-t és a BIC-kódot használják a számlák azonosítására;
- A visszautasított és visszaküldött átutalásokra átfogó szabályok vonatkoznak.

A SEPA átutalás folyamata

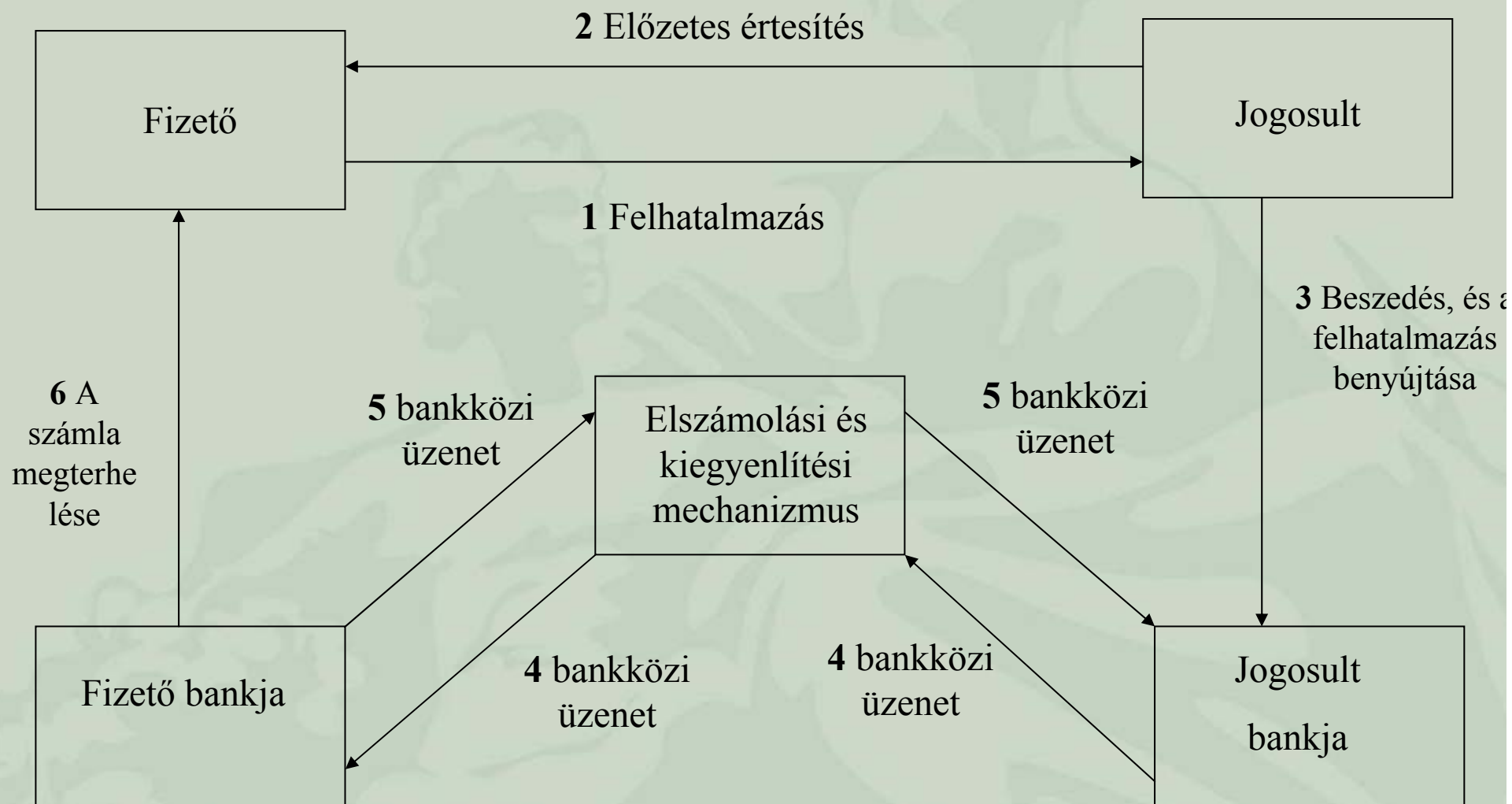
A SEPA eszköztár elemei 2.

A **SEPA-beszedés** (SEPA direct debit scheme – SDD) olyan bankközi fizetési modell, amely az euróban denominált beszédések közös szabály- és eljárásrendszerét írja elő. A modell közös szolgáltatási szintet határoz meg, valamint azt az időkeretet, amelyen belül **a résztvevő pénzügyi intézményeknek legalább adós banki szerepben** el kell tudni járniuk. Ebben a modellben a **fizető közvetlenül a jogosultnak ad felhatalmazást** a beszedésre.

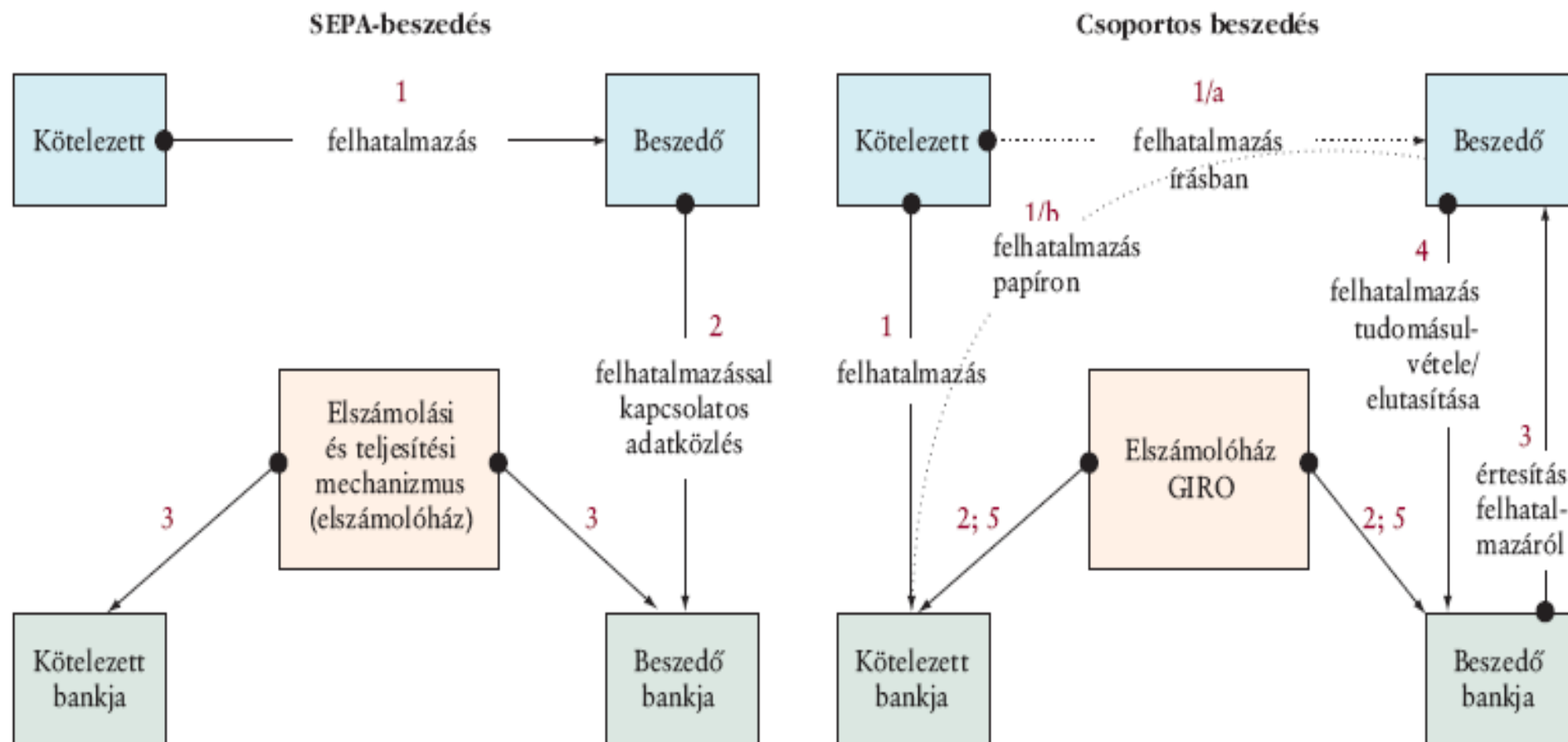
A SEPA beszédési modell jellemzői:

- A teljes SEPA-t átfogó elérhetőséget nyújt – a beszédést bármely fogadó fél felé el lehet végezni;
- Kiterjed mind az ismétlődő, mind az egyszeri eurofizetési tranzakciókra;
- A maximális teljesítési idő az első fizetés esetében öt munkanap,
- ismétlődő tranzakciók esetében pedig két munkanap;
- Lehetővé teszi a modell és a feldolgozó háttérrendszer elkülönítését
- Az IBAN-t és a BIC-kódot használják a számlák azonosítására;
- A visszautasított és visszaküldött fizetési tranzakciókra átfogó szabályokat biztosít.
- Kidolgozás alatt áll egy vállalkozástól vállalkozásig vezető (B2B) beszédési modell is.

A SEPA beszedés folyamata

A SEPA-beszedés és a csoportos beszédés felhatalmazási folyamata

Forrás: a Fizetési Rendszer Fórum munkacsoportjának összehasonlító elemzése.

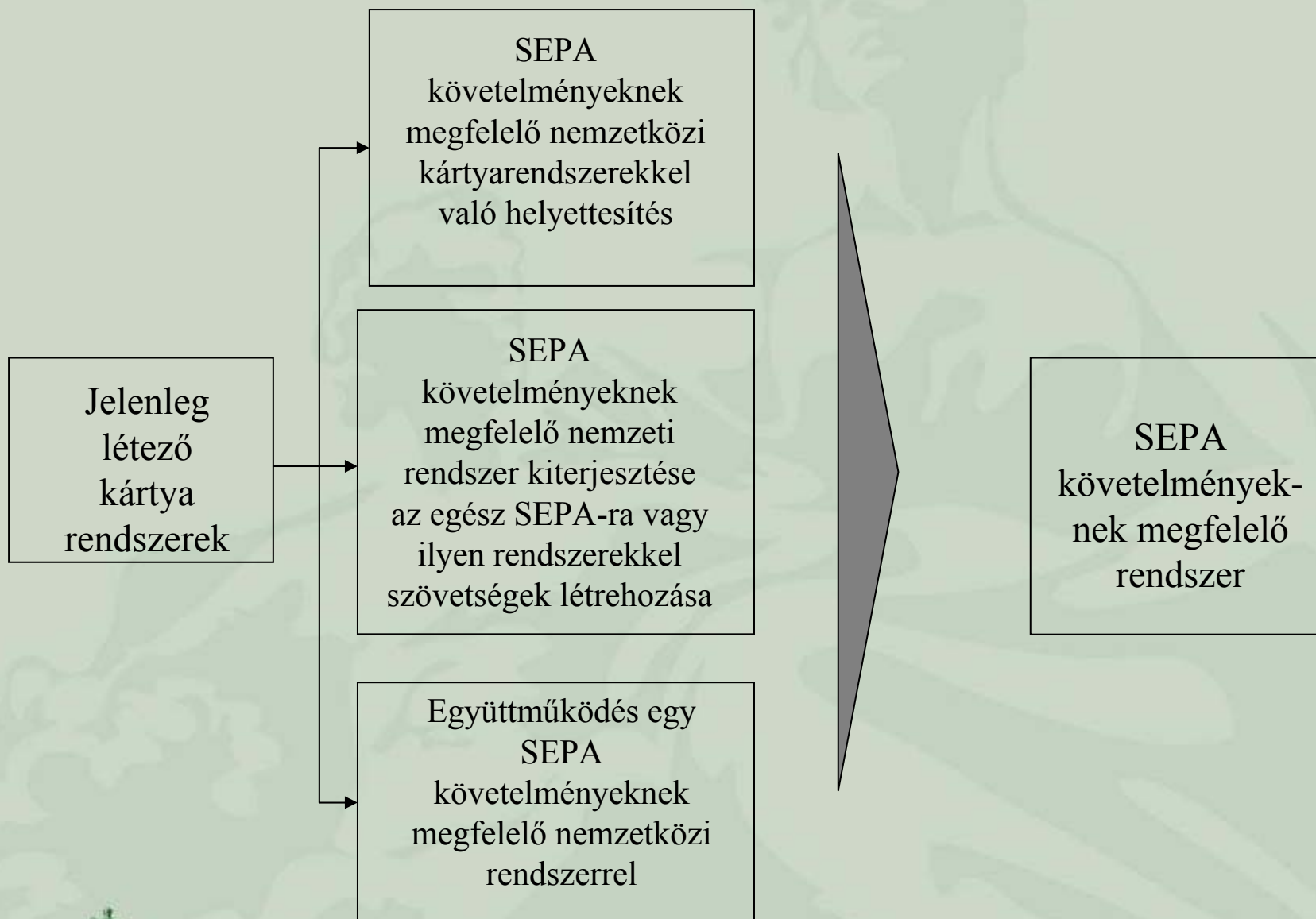
A SEPA eszköztár elemei 3.

A SEPA-kártyaműveletek magas szintű alapelvek szerint zajlanak, amelyekhez a kibocsátóknak, az elfogadóknak, a kártyakonstrukcióknak és üzemeltetőknek alkalmazkodniuk kell. Ezek az EPC által kidolgozott alapelvek alkotják a SEPA-kártyaműveletek keretfeltételeit (SEPA card framework – SCF).

A SEPA-kártyaműveletek jellemzői:

- A kártyabirtokos az egész euroövezetben egy kártyával fizethet (az egyetlen korlátot az jelentheti, ha a kereskedők nem fogadják el az adott kártyatípust).
- A kártyabirtokosok és a kereskedők az egész övezetben közös és egységes módon fizethetnek kártyával, és fogadhatnak kártyás fizetést;
- A fizetési kártyák feldolgozói versenyezhetnek egymással, és az
- egész övezetben felkínálhatják szolgáltatásaikat, ami erősíti a
- kártyaműveletek feldolgozását végző piac versenyképességét és
- megbízhatóságát, és a költséghatékonyságot is növeli.

SEPA kártya keret követelményeknek megfelelő rendszer

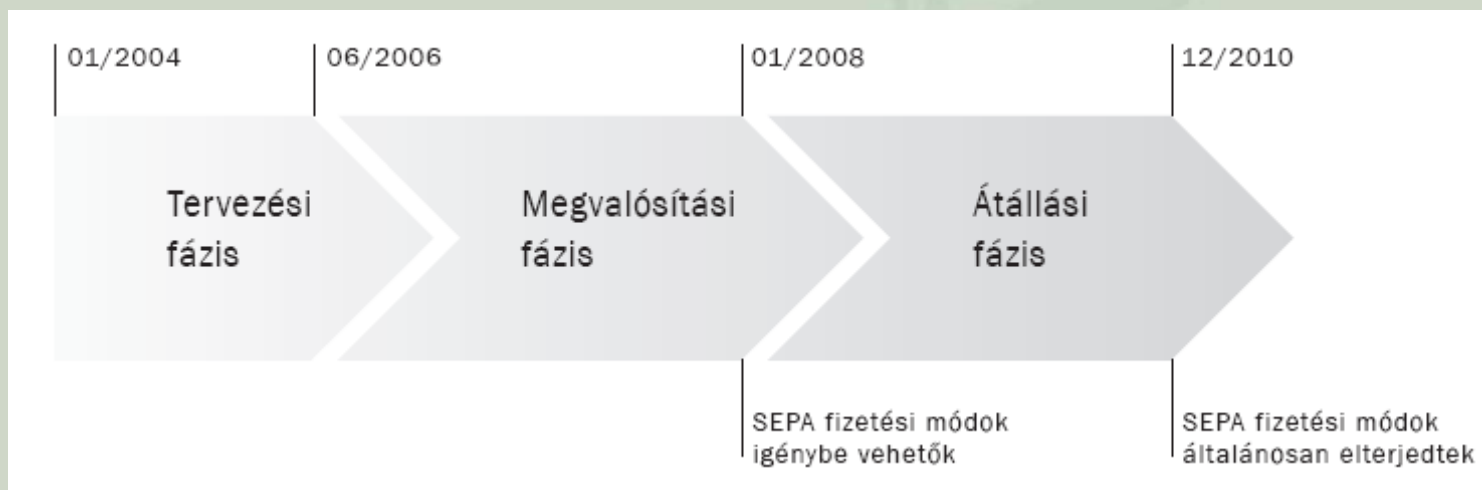
Szabványosítás

Az EPC közös megközelítést fogadott el az euróban denominált forgalom automatizált feldolgozását lehetővé tevő szabványok kidolgozására.

- Meghatározták azokat az üzleti követelményeket, amelyek a pénzügyi közvetítők között kicserélendő adatelemeket írják le. Ezeket az adatelemeket a SEPA-átutalásokról és -beszedésekről szóló szabálykönyvekben (Rule-books) rögzítették.
- Az EPC az üzleti követelményeket logikai adatelemekre fordította le. Ezeket az elfogadott adatelemeket a SEPA-adatmodellben publikálták.
- A Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO) a logikai adatelemeket egyetemes pénzügyi ágazati, ún. UNIFI (ISO 20022) XML üzenetszabványokká alakította át. Ezek a szabványok alkotják a szabványosított nyelven létrehozott üzenetek alapját. Az EPC végrehajtási irányelveket is kidolgozott a SEPA-hoz, amelyek az UNIFI üzenetszabványok használatát határozzák meg.

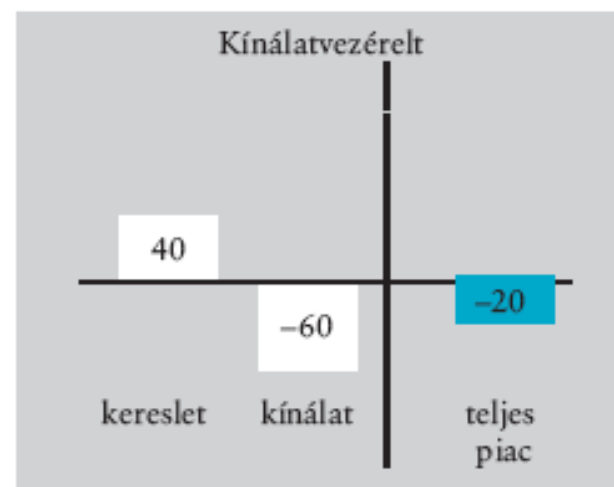
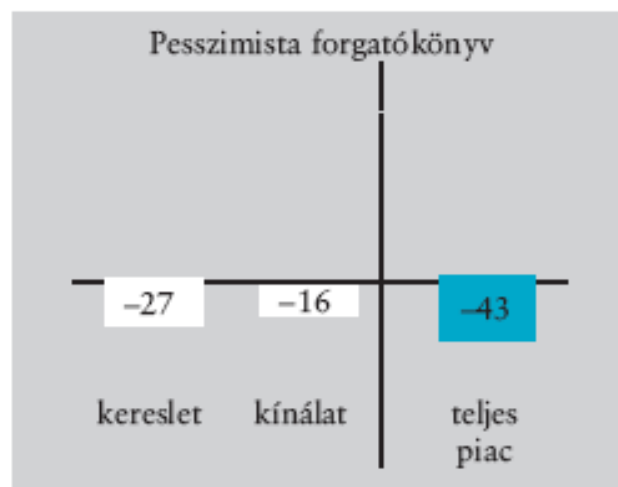
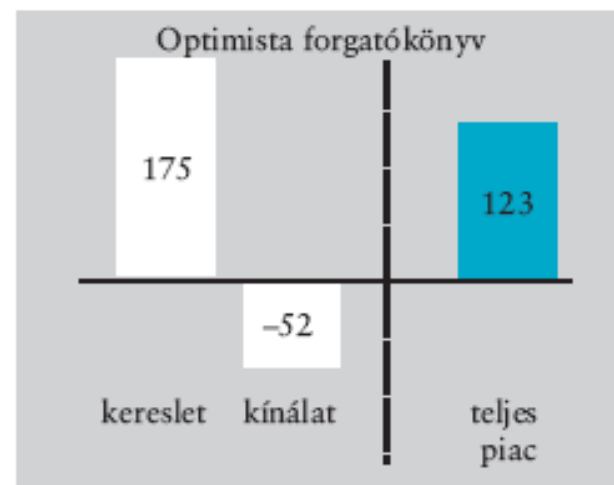
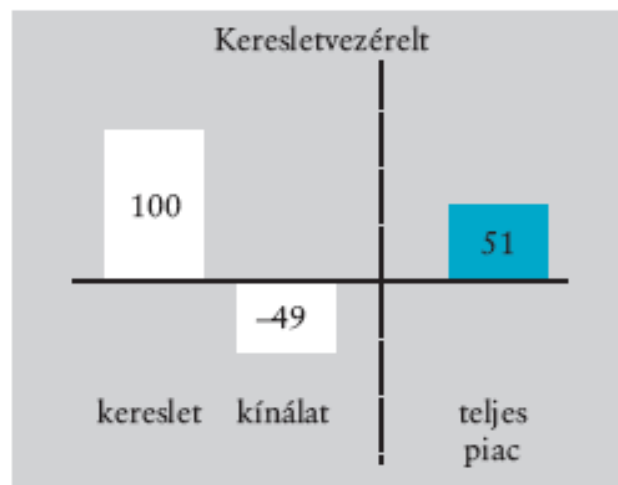
Az EPC döntése értelmében az UNIFI-szabványok a banktól-bankig tartományban kötelezőek, az ügyféltől-bankig tartományban pedig ajánlottak.

A SEPA projekt ütemterve

- Megkezdődött az átállási szakasz: a nemzeti fizetési modellek és a SEPA fizetési modellek egymással párhuzamosan alkalmazhatók.
- Az ügyfelek mindkettőt igénybe vehetik, az elszámolási és teljesítési rendszerek pedig mindkét fizetési mód alapján végrehajtott fizetési műveletet fel tudják dolgozni.
- Cél: 2010 végére a fizetés műveletek kritikus tömegét már a SEPA követelményeinek megfelelően bonyolítsák le.

Migrációs forgatókönyvek

A SEPA jövőjét érintő aktuális kérdések

- **END DATE** (az eszköztár egyes elemei migrációjára vonatkozó véghatáridő),
- **Kommunikáció** felerősítése,
- **Önálló**, új pan-európai debit **card scheme**,
- **MIF** (Multilateral Interchange Fee)
 - kártyák esetében,
 - SDD esetében,
- **eSEPA**

A SEPA és Magyarország 1.

- A hazai bankközösség 2004. május 1. óta rendelkezik képvisellel az EPT-ben és annak különböző munkacsoportjaiban és bizottságaiban. Munkájukat a Fizetési Rendszer Fórum (FRF) szaktanárságai és munkacsoportjai támogatják.
- Önálló **Magyar SEPA Egyesület (MSE)**, 2008 májustól bejegyezve.
- Az MSE tagsága:
 - rendes tagok: bankok (jelenleg 14) és a Giro Zrt, valamint
 - pártoló tagok: MNB, Bankszövetség, PSzÁF.
- Az MSE **feladatai**: **Magyarország Nemzeti SEPA átállási tervének** megírása és a későbbiekben szabályozó módon a bankszektoron kívüli érdekeltek csoportjainak bevonására a SEPA fizetési modellek/módok bevezetésére, a további az EPT által koordinált fejlesztésekben – az eSEPA - való közreműködésre.
- Az MSE tematikus **munkacsoportokat** működtet.
- **NASO** – MSE önálló szerve; a hazai bankok SCT és SDD csatlakozását segíti elő.

A SEPA és Magyarország 2.

- Az eurozónán kívül: lehetőség de nem kötelezettség a SEPA eszköztár alkalmazása.
- 2008. novemberétől 12 hazai bank fogad SEPA átutalást, és több, mint fele indít is.
- 2008 végéig mindegyikük indítani is fog.
- Indító bankok kondíciós listájában megjelent a SEPA átutalás mint önálló termék
- Rövid távon nem várható jelentős változás
- Hosszabb távon be kell vezetni a SEPA termékeket és várhatóan nőni fog a verseny
- Kérdés: érdemes-e bevezetni a SEPA fizetési modelleket már a forintkorszakban

VÉGE

Köszönöm megtisztelő figyelmüket.